

İzmir'de Doğalgaz Paneli'nin Ardından

Övgü PINAR

Günümüzde ekonomik kalkınma açısından hayati öneme sahip sektörlerden biri de enerjidir. Tarihsel sürece baktığımızda enerji kaynakları nedeniyle çıkan savaşların, bu savaşlar sonucundaki barışların, stratejik planların sayısının oldukça fazla olduğu görülmektedir.

Enerji bu açıdan sadece ekonomik kalkınma açısından değil uluslararası barış ve uluslararası güvenliği etkileyen son derece önemli bir kaynak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gerek ekonomik gerek stratejik önemi oldukça fazla olan enerji kaynaklarının bu özellikleri ise günümüz dünya devletlerinin beklentileri için yeterli değildir.

Soğuk Savaş sonrası düzende önem kazanmaya başlayan ve günümüz ekonomisi ve siyasetini etkileyen konulardan biri de çevredir. Çevreye zarar veren her türlü girişimin karşısında durmak amacıyla ulusal, bölgesel ve uluslararası birçok girişimde bulunmaktadır.

Avrupa Birliği gibi günümüzün en başarılı entegrasyon örneği olarak kabul edilen girişim bünyesinde Avrupa Çevre Ajansı isimli bir ajansla bu konudaki hassasiyetler ortaya konularak ortak tavır alınmıştır. Bunun yanı sıra Kyoto Protokolü ve benzer birçok anlaşma çerçevesinde çevresel konulara karşı önlem alınması konusu uluslararası boyuta taşınmıştır.

Amaçlarına uygun olarak çevrenin korunmasına yönelik olan bu anlaşmaların sunduğu kredilerden yararlanmak için devletler, enerji firmalarını da yanlarına alarak hareket etmektedirler. İşte bu noktada enerji kaynaklarının çevreye de duyarlı olması gerektiği bilinciyle doğalgazın kullanımının yaygınlaştırılması konusu öne çıkmaktadır.

Doğalgaz, yer altında gözenekli kayaların boşluklarına sıkışmış bir şekilde veya petrol yatakları üzerinde gaz halinde bulunan fosil yakıt grubuna ait hidrokarbon esaslı bir yakıttır.

Çeşitli kimyasal ürünlerin hammaddesi olan doğalgaz aynı zamanda dünya enerji tüketiminin önemli bölümünü de karşılamaktadır. Günümüzde dünya enerji tüketiminin %24'ü doğalgaz ile karşılanmaktadır. Günümüzde bilinen doğalgaz rezervlerinin yaklaşık 70 yıl daha ömrü olduğu bilinmektedir.

Doğalgaz, ilk defa M.Ö. 900'lü yıllarda Çin'de kullanılmıştır. Yaygın olarak kullanımı ise 1700'lü yıllarda İngiltere'de görülmeye başlamıştır. Boru hattı taşımacılığının oluşturulması ile 1920'li yıllara gelindiğinde iyice artan doğalgaz kullanımı İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ise daha da gelişmiştir. Enerji üretim sektörüne kullanılması ilk kez Amerika'da görülmüştür.

Türkiye’de doğalgazın varlığı ilk olarak 1970 yılında Kırklareli bölgesinde tespit edilmiştir. 1975 yılında Mardin bölgesinde de tespit edilen doğalgaz kaynaklarının sınırlı olması nedeniyle tüketimi çok fazla gelişmemiştir.

Doğalgazın sanayi ve şehirlerde kullanımı, 1984 yılında 84/8806 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla dönemin süper gücü Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile imzalanan anlaşmanın ardından başlamıştır.

İlk olarak 1988 yılında Ankara’da kullanılmaya başlanan doğalgaz, 1992 yılında İstanbul’da ve daha sonra Bursa, Eskişehir ve İzmit’te kullanılmaya başlandı ve doğalgaz pazarı da böylece genişleme sürecine girdi.

Ülkemizin sahip olduğu doğalgaz rezervleri 21.86 milyar metreküp düzeyindedir. Ülkemizin doğalgaz ihtiyacı, kaynakların sınırlı bir miktarda olmasından dolayı ithalatla karşılanmaktadır.

Rusya ve İran’dan boru hatları aracılığıyla, Cezayir ve Nijerya’dan sıvılaştırılmış olarak deniz yolu ile satılmaktadır. Ayrıca Azerbaycan ve Türkmenistan ile de doğalgaz temini konusunda çeşitli anlaşmalarımız bulunmaktadır.

Doğalgaz kullanımının artırılması ülkemiz ekonomisi açısından son derece önemli bir konudur. Maliyetinin düşük olmasının yanı sıra çevreye duyarlı olması nedeniyle de öne çıkan bir kaynaktır.

Sera etkisini ortadan kaldırma özelliği olması nedeniyle de çevreyi korumaya yönelik başta Kyoto Protokol’ü olmak üzere diğer birçok uluslararası girişim ile de uyum içerisinde olan doğalgazın kullanımının yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Konunun önemine istinaden Odamız, 4 Haziran 2009 tarihinde “İzmir’de Doğalgaz” paneline ev sahipliği yapmıştır. Ülke ekonomisi açısından da son derece önem taşıyan enerji kaynaklarından biri olan doğalgaz konusuna dikkat çekmek amacıyla 83.(Isıtma, Havalandırma ve Tesisat Grubu) Meslek Komitesinin talebi doğrultusunda düzenlenen panelde; İzmir’in 2011 yılında, doğalgaz dağıtımı ile ilgili altyapı çalışmalarının tamamlanarak tüm ilçelere ulaştırılması planlanan doğalgaz konusunda teknik bilgiler, doğalgazın çevreye etkileri ve dağıtımı hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir.

Odamız Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem DEMİRTAŞ’ın açılış konuşmasını gerçekleştirdiği panelin oturum başkanlığını ise Odamız Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Akın KAZANÇOĞLU yapmıştır.

Panele konuşmacı olarak konuya Odamız kadar hassasiyetle yaklaşan İzmir Valiliği adına Vali Yardımcısı Şükrü KARA, TMMOB Makine Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Başkanı Mehmet ÖZSAKARYA, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Başkanı Halil GEZER ve İzmirgaz A.Ş. Genel Müdürü Burçin YANDIMATA katıldı.

Odamız Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Demirtaş panelde; İzmirli olarak yıllardır haksız rekabetin önlenmesi için doğalgazın kente gelmesini istediğini aktararak, 2006 yılında başlanan doğalgaz çalışmalarının 5 yıl içinde tamamlanması ve tüm ilçelerimize ulaştırılmasının planlandığına dikkat çekerek doğalgaza geç kavuşan İzmir’in bu nedenle uzun yıllar haksız rekabete maruz kaldığını belirtti. Özellikle kış aylarında İzmir’in üzerine sis bulutu çöktüğünü, havanın kömür ve sis koktuğunu belirterek kentte hava kirliliğinin önüne geçilmesi için doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması gerektiğine işaret etti.

Panelimizin oturum başkanlığını yapan İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Akın Kazançoğlu ise; petrole alternatif bir yakıt olması nedeniyle stratejik bir avantaj sağlayan doğalgazın kullanımının yaygınlaştırılması sonucunda sanayicinin de yüzünün güleceğine inandığını belirtti.

Panelde üzerinde durulan önemli konular ise şu şekildedir: 2008 yılında 2,8 milyar metre küp gaz taşındığı, doğalgazın ucuz ve çevreci bir yakıt olduğunu, sera etkisini ortadan kaldırarak küresel ısınmanın önüne geçilmesine katkı sağladığının altı çizildi.

Kentte 360 bin haneye doğalgazın ulaştırıldığını, ancak abone sayısının 72 bin olduğunu, tüm konutlara ulaşılmasıyla bu alanda yaratılan ekonominin 4,5 milyar dolara ulaşmış olacağı belirtildi.

Doğalgaz kullanımında İzmir'de ileri güvenlik sistemlerinin uygulandığı kaydedilerek, ilk defa İzmir'de konutların girişine deprem anında vanayı kapatmak üzere deprem sensörü konulduğundan bahsedildi.

Doğalgazın özellikle hastaneler başta olmak üzere toplu yaşam alanlarında soğutma amaçlı kullanımının yaygınlaştırılması gerektiği üzerinde durulan panelde, Güney Kore ve İtalya'da evsel soğutma sistemleri alanında çalışmalar yürütüldüğü anlatıldı.

Ayrıca doğalgazda herhangi bir arz sorunu bulunmadığı, 20 senedir Türkiye'de gaz kesintisinin hiç yaşanmadığı vurgulandı.

İzmir'de doğalgaz borularının üstünün bir süre açık bırakılması konusundaki şikayetlere de değinilerek, sistemin test edilmesi için boruların üstünün bir süre açık bırakılması gerektiğinden bahsedilerek dünyanın her yerinde bu şekilde uygulandığının altı çizildi.

Isınma amaçlı kullanılan yakıtlar nedeniyle İzmir'i kış aylarında sis bulutunun kapladığı ve bu nedenle kentte hava kalitesinin artırılması için doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması gerektiği vurgulandı.

Aliağa'da yapılması planlanan santral projesine de değinilerek kömürü kullanmak için ilerlemiş teknoloji kurulması gerektiğini, aksi takdirde bu haliyle çevreye büyük zararı olduğunun altı çizildi.

Doğalgazın hem sanayide, hem de konutlarda yaygınlaşmasıyla çevre dostu sonuçları olduğu vurgulanarak Aliağa'nın sanayi bölgesi olması ve İzmir'e gelen rüzgarların çoğunlukla o yönden esmesi nedeniyle kentte kirlilik yaşandığı belirtildikten sonra, Güzelbahçe'de yapılan ölçümlerde Aliağa'dan gelen partiküllerin tespit edildiği anlatıldı. İzmir'de hava kirliliği kontrollerinin yeterli olmadığı vurgulanarak var olan 4 sabit kontrol istasyonunun yetersiz kaldığı belirtildi. Aliağa'da ithal kömüre dayalı kurulacak santralin çevre açısından olumsuzluklar yaratacağı da eklendi.

Sonuç olarak sektörün sorunlarının ve çözüm önerilerinin ayrıntılı olarak tartışıldığı panelde, sektörün temsilcisi üyelerimiz, üniversiteler, merkez ve ilçe belediyelerinden katılımcılar panele büyük ilgi gösterdi. Karşılaştıkları sorunları da ifade etme şansı

AR&GE BÜLTEN 2009 HAZİRAN – SEKTÖREL

bulan katılımcılar, sektörün önde gelen temsilcilerinin açıklamalarıyla sorularına cevap buldular.

Enerji uzmanları tarafından dünyanın en hızlı gelişen on pazarından biri olarak gösterilen Türkiye, stratejik konumunun bir sonucu olarak Ortadoğu ve Hazar Denizi doğalgaz üretim alanları ve Avrupa tüketim pazarı arasında bir köprüdür.

Bu potansiyelin iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu stratejik konum ülkemiz ekonomisine, güvenliğine, gelişmesine büyük katkı sağlayacak aynı zamanda doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılmasına da aracı bir ülke olarak da uluslararası alanda çevresel sorumluluğunu da yerine getirmiş olacaktır.